

FLEET

KASPAR
COLLING
NIELSEN

MOUNT
KODÁŇ

V překladu Lady Halounové

≡ KNIHA ZLIN

Published by agreement with Salomonsson Agency

Copyright © Kaspar Colling Nielsen, 2010

Translation © Lada Halounová, 2018

ISBN 978-80-7473-686-5

Létat je snadné

Strčím si palec
do nosu
a nechám ho
tak
utvořit střed
rotace těla.

Kdysi se dánský stát rozhodl postavit v průmyslové přístavní oblasti Avedøre Holme horu. Stavba trvala dvě stě let. Když byla hora hotová, měřila 3500 metrů, po obvodu dosahovala pětadesát kilometrů a její povrch celkově představoval plochu o pěti stech devadesáti kilometrech čtverečních, což odpovídá zhruba 118 tisícům fotbalových hřišť nebo o trochu většímu Bornholmu. Kolosální stavba daleko překročila vyhrazenou oblast Avedøre Holme, takže se část vodní plochy kolem pobřeží musela upravit ke stavebním účelům. Hora dostala jméno Mount Kodaň. Jak člověk stoupá nahoru, na každých sto metrů nadmořské výšky klesne teplota přibližně o půl stupně. Když je na úpatí teplota na nule, znamená to něco kolem mínus sedmnácti a půl stupně na vrcholu. Vrchol hory bývá tudíž větší část roku přikrytý tlustou ledovou pokrývkou a v zimě se celá hora často halí do sněhu a ledu. Ačkoliv speciální oddíly podnikají četné plánované odstřely, čas od času se stane, že se ohromná masa sněhu utrhne a v podobě lavin se valí do okolních hustě obydlených příměstských okresů. Obzvláště tvrdě bývají postiženy oblasti Hvidovre a Glostrup. Když na jaře led taje, tvoří se na úpatí hory potoky a řeky. Část vody z roztátého sněhu byla svedena do zátoky Køge pomocí hlubokých koryt, jež jsou vybudována

už v základech hory, jenže množství vody je natolik enormní, že se kolem celé hory zcela samovolně vytvořila nová vodní plocha. Při pokusu regulovat takto kolosální objem vody a zabránit záplavám se musela rozšířit rozloha jezera Damhus na dvacet kilometrů, takže nyní dosahovalo až těsně ke Greve. Stejně tu ale nakonec zcela samovolně vznikla nová delta s dostatkem vody a spolu s ní se tu brzy objevilo velké množství lososů a mořských pstruhů. Tyto nové druhy ryb zapříčinily, že se v Dánsku ve velice hojném počtu opět usadil orel mořský i orel skalní. Na vodní ploše okolo Valby a Hvidovre, v místě starých obecních bytovek podél říčky Ellebjerg Å, se v časných ranních hodinách dají zahlédnout orlové, jak se potápějí za rybami, a rybáři, kteří klidnými a rytmickými pohyby nahazují své dlouhé muškařské pruty do vody – a nízké slunce, které osvětluje spoustu poletujícího hmyzu.

Zbudovat horu vyšlo na přibližně 600 miliard korun. Jestliže samotná stavba trvala dvě stě let, ve fázi budování to dánský stát a soukromé investory stálo tři miliardy korun ročně. Stavební náklady byly hrazeny z obří veřejné zakázky, kde firmy a stát financovaly různé části hory, z čehož pak vycházelo dispoziční právo. Investoři vytvořili konsorcium, které horu spravovalo. Vše možné aktivity spojené se zimními sporty na vrcholu hory časem znamenaly významný zdroj příjmů, stejně jako okolní hotely, které se ukázaly být nanejvýš populární po celý rok, a to jak pro turisty, tak pro samotné Dány.

Lidé, co měli to štěstí nebo byli natolik privilegovaní, že se jim podařilo najít si na hoře bydlení, tam často žili po celé generace a časem se z nich stali podivíni a introvertní typy. Vyšlechtili dánskou horskou kozu, která se do drsného klimatu skvěle hodila. Kozí sýr z dánské horské kozy a losos a pstruh z říčních vod platily za typické mountkodaňské speciality.

Na úpatí se rozkládal rozsáhlý lesní porost, jenž se táhl kolem celé hory. Až na mohutné úbočí vystupující z krajiny se les se svými světle zelenými bučinami podobal jakémukoliv jinému porostu kdekoliv v Dánsku. Ale jak člověk stoupal směrem nahoru, měnila se fauna i flóra. Asi v tisíci metrech rostly téměř už jen borovice a menší keře a ze zvířat dominovaly horské kočky, orlové, papuchalky a dánské horské kozy. Úplně nahoře na vrcholu se vyskytovaly už jen drobné rostlinky a jediná zvířata, která dokázala ničím nechráněná přežít ve větrném a drsném klimatu, byla polární liška, zajíc bělák, medvědi a dánská horská koza.

Na vrcholu hory se na různých samotách usadilo několik Gróňanů, což bylo v přímém rozporu s podmínkami veřejné soutěže. Jak společnost Mærsk, tak dánský stát se do celé záležitosti vložily, ale ukázalo se, že vyřešit tenhle problém nebude tak jednoduché. V takto rozlehlém a divokém terénu bylo obtížné a finančně velice náročné nové osadníky lokalizovat a pochytat.

Pro reprezentanty zimních sportů a dánskou cyklistickou elitu hora znamenala významné zlepšení tréninkových podmínek následované vítězstvími na olympijských hrách a Tour de France.

Jedna z horských etap Tour de France se konala přímo na hoře a ve spojitosti s tím přišel známý básník a cyklistický komentátor s následujícími pozorováními:

„Tato umělá hora, jež není přirozenou součástí okolí, si přese všechno ubránil právo na existenci. Toto monstrózní a vskutku lidskými silami zbudované téměř babylónské gesto akceptovala sama příroda. Jako kdyby skica, jakýsi umělý tvar vystoupil ven z obrazu, spolu se svou úžasnou přírodou, kterážto se neustále rozvíjí, a jako kousíček pouhého zdání vstupuje do skutečného světa. Takto hluboký dojem člověk zažívá, jestliže sleduje celou stavbu, která už dávno stavbou není, neboť opustila svůj tvar

a stala se skutečným zcizením původních nákresů a linií, jež celé dílo odstartovaly. Když jsme včera brzy ráno vyjízděli na vrchol, zahlédli jsme kolonii bobrů, kteří si budovali své přehradu, což je přeci scéna, jakou známe jen z Aljašky nebo ze Skalistých hor.“ A jeho spolukomentátor doplnil: „Ano, dá se říct, že sama zvířata se o horu vůbec nezajímají, jednoduše tu jen jsou.“

Přístav Køge se stal centrem pro celé okolí. Podél dlouhého přístaviště se rozkládaly rybí trhy a rostly udirny, bezpočet obchodů, hotelů a restaurací. Zde také kotvili návštěvníci příplouvající po vodě. Částečně se jednalo o jachty, a zčásti pak o lidi plavící se na početných a přeplněných žlutých vodních autobusech, jež pendlovaly mezi horou a většími dánskými přístavními městy.

Obrovské rozměry hory a vůbec celá nereálná povaha stavby inspirovaly zcela obyčejné lidi vrhat se do neslýchaně ambiciózních osobních projektů, jaké člověk od krize v třicátých letech nepamatoval.

PELIKÁN

Kdo mohl tušit, že se lékař a amatérský ornitolog Jan Peter Lassen stane jedním z nevlivnějších génů v historii lidstva, a to v oblasti, jejíž hranice nikdo před ním zatím nedokázal překročit, tedy pokud se dá smysluplně překročit kategorie: člověk.

Jana Petera fascinovali ptáci už tak dlouho, že si ani nepamatuje, jak to začalo. Jako dítě dokázal celé dny sedět a pozorovat hejno havranů, kolonii kormoránů velkých nebo pářeček sýkorek na zahradě. Když trochu povyrostl, jezdil každý den na kole k Mount Kodani, aby se z těsné blízkosti podíval na papuchalky a po ránu na orlovce říční, jak loví v deltě okolo hory.

Když Janu Peterovi bylo pouhých deset let, zemřela mu náhle matka a otec s obavami sledoval, jak se jeho syn stahuje stále více do sebe. Jan Peter byl totiž veselý pouze tehdy, když pozoroval ptáky nebo když u večere o svých pozorováních živě vypravoval. Když Jan Peter chodil na gymnázium, nikdy se neúčastnil žádných oslav a večírků, stejně jako se nikdy nezajímal o jedno či druhé pohlaví. Jan Peter se věnoval škole

a pokračoval v tom, co byl zvyklý dělat, tedy pozorovat ptačí život v okolí Mount Kodaně. Po gymnáziu chtěl jít studovat ornitologii na univerzitu, ale po delším rozhovoru s otcem nastoupil na lékařskou fakultu, což se ukázalo mít jisté důsledky, jež vedly daleko za vlastní život Jana Petera.

O mnoho let později, když Janu Peterovi táhlo na čtyřicet, seděl ve svém křesle po celodenní službě a díval se na DVD o divokých kachnách. Jan Peter vlastnil dosti obsáhlou sbírku dokumentů o ptácích na DVD, jež stály vyrovnané v abecedním pořadí na dvou velkých policích na stěně u televize. Unavený po dlouhé směně si sledování filmů o ptácích vždy náležitě užíval. Před spaním mu to vždycky dodalo klid na duši. Podobně u televize vysedával už častokrát, jenže tentokrát se stalo něco pozoruhodného. Přesně ve chvíli, kdy se ve filmu jeden velký kačer s námahou a obtížemi kolébal na svých malých tenkých nohách do mírného kopečku, totiž dostal Jan Peter nápad. Nápad, který ho rázem přiměl pochopit, co jeho otec myslel větou, kterou mu donekonečna po celé dětství opakoval:

„Nemůžeme mít všechno, Jane Petere, někdy si člověk musí vybrat.“

Jana Petera ten nápad zasáhl natolik, že hned další den ráno dal výpověď z místa ortopedického chirurga v nemocnici Amager Hospital, a veškeré stávající peníze si převedl na důchodové spoření, všeho všudy 312 000 korun.

Od toho dne Jan Peter zavedl ambiciózní tréninkový program, který sestával ze spinningu, jógy, běhu a veslování, a s tím související radikální změnu stravování, jež měla zabezpečit potřebný přísun bílkovin a sacharidů. Trénoval třikrát denně, což přerušoval jedině kvůli pravidelným schůzkám se skupinou inženýrů, které si najal, a setkáním s jedním starým kamarádem z dob studií se specializací na transplantaci kůže. Intenzivní

tréninkový program dodržoval půl roku, dokud hodnota jeho podkožního tuku neklesla na pouhých 7. Tváře měl propadlé a ostře řezané. Z pečlivě pěstěného těla mu vylézala žebra a na vyrýsovaných svalech mu vystupovaly jasně patrné žíly.

Když se Jan Peter nechal hospitalizovat na soukromé klinice Hamlet se svou pečlivě strukturovanou zdravotní složkou, která přesně a věcně uváděla, jaké zákroky si přeje provést, byl v té nejlepší formě.

V souladu s těmito plány lékaři Janu Peterovi amputovali nohy kromě dvou malých pahýlů, které nechali vyčnívat několik centimetrů z torza trupu. Kromě jiného mu odřezali také boky a hýždě, které nahradili tenkou a lehounkou karbonovou deskou. Dále odstranili dvě poslední žebra a provedli řadu komplikovaných korektivních zásahů, především v oblasti zakončení střeva a umístění genitálií a kolem jejich funkce. Poté vzali kůži z amputovaných nohou. Podle pečlivých instrukcí Jana Petera se kusy kůže přestřihly v polovině a sešily do trojúhelníkovitého tvaru. Tyto části kůže se pak připevnilly z každé strany páteře až nahoru k podpaždí takovým způsobem, že když se rozhodne ruce rozpažit, utvoří se mu mezi boky a pažemi pár pevně napnutých křídel. Křídel, která na omak sestávají z živé kožní tkáně.

Jan Peter se v nemocnici rychle zotavoval a už dva měsíce po operaci znovu rozjel svůj tréninkový program. Po šesti měsících ho propustili. Když se jako house vykolébal z taxíku, vážil osmnáct kilogramů. V souladu se svými plány se nechal za své poslední prostředky odvézt přímo na Mount Kodaň a seskočil z toho nejvyššího bodu, který našel.

Jan Peter se vznášel nad mořem. Pod vodní hladinou jasně rozpoznával ryby. Několik racků ho přeletělo a zakřičelo na

něj. Zamával křídly a s ohromující lehkostí se vznesl výše. V jeho tělíčku se skrývalo snad až příliš vzdušné vzplývavosti a musel využít veškerou svou energii a pozornost, aby si s ním silný vítr jen tak nepohrával.

Časem se z Jana Petera stal vynikající letec. Naučil se rozpoznat vzdušné proudění a jen několika málo mávnutími křídly doplachtil z Mount Kodaně až do Hellerupu.

Jan Peter se usadil v nejvyšší kupoli mešity stojící na Mount Kodani a každé ráno se vydával na pravidelný let nad městem. Díky jeho na ptáka až příliš mohutné tělesné konstrukci mu Kodaňané začali říkat Pelikán.